

Erindringer

Af SVENNING SVENNINGSEN, Ejerslev

FØR 1910 var jeg mest optaget af det daglige arbejde som dreng og karl i den hjemlige bedrift og ungdomssamkvem med den tids mange sønner fra gårdene i sognet. Det var i en periode, hvor flere og flere forældre sluttede sig til Indre Mission, så der blev stoppet for kortspil og dans i mange hjem. Men i den mørke tid af året søgte de unge sammen til kortspil i staldenes lune karlekammer, og omme hos den da ugifte Poul Uddeler i brugsen efter lukketid, men der var ingen varme, og derfor var det skik med en omgang snaps, når en solospiller vandt største gevinst. De mere skikkelige unge gik i aftenskole hos vor ansete lærer Kjelstrup til regning og dansk, men de, der trængte mest til efterskole, foretrak tit at muntre sig hos vor marskandiserskomager og gå til hjørnemøde ved missionshuset ude mellem Ejerslev Vang og Hesselbjerg for at træffe fremmede piger og karle.

De fleste unge sønner i sognet håbede på at blive garder eller dragon. Det havde mange af deres fædre været. Når en soldat var hjemme på orlov, var han hele byens beundrede gæst. Vi havde engang en tjenestepige, der var forlovet med en karl, der havde tjent hos os og derfor besøgte os som soldat på orlov en varm sommersøndag. Han benyttede da lejligheden til ikke at tage den varme uniform på, selv om kæresten flere gange sagde, at det kunne han da ikke være bekendt. Vor flinke forhenværende karl reagerede ikke og fortalte videre om sine oplevelser som soldat. Men det resulterede i, at pigen græd, og inden soldatertiden var omme, havde hun en anden kæreste.

Hjemvendte soldater fik dannet skytteforening omkring 1905 med skiveskydning på 400 alens afstand, og sognets unge piger gav præmier ved skyttefester i gårdenes storstuer, hvor der blev danset til harmonikamusik i nogle år før 1. verdenskrig.

I den tid rejste mange tjenestekarle og piger til Amerika og kom hjem på besøg, veludrustede i klæder og med penge. Der var overskud af ungdom i sognet. Enkelte sønner i sognet kom på landbrugsskole, og piger kom ud at tjene og fik understøttelse til ophold på husholdningsskole. Efter at jeg altid havde været hjemme og rettet mig efter min far, var det en glædelig overraskelse, at han sagde til mig i 1911, at nu kunne jeg komme på landbrugsskole fra 1. november til 1. april 1912. Det blev et helt nyt liv for

mig, både kundskabsmæssigt og menneskeligt. Jeg følte mig mere fri og selvstændig for hver dag, der gik, med stadig nyt at tage stilling til.

Men da jeg 1. april kom hjem, fyldt med nye tanker og forsætter, som jeg gerne ville have lov at praktisere, ville far ikke have forandringer i gårdenes driftsmåde (vi havde dengang også Sønder Hovgaard).

Jeg blev siden forlovet og regnede med, at jeg nok kunne få en af gårdene inden længe, men jeg forstod snart på far, at han selv ville drive gårdene i de økonomisk gode krigsår, og han opnåede da også enkelte år at være kommunens højeste skatteyder, om end det til dels beroede på en sparsom vedligeholdelse af gårdene. Men nok om denne usikre og nedbrydende ventetid. Jeg blev gift og overtog Vestergaard i Ejerslev i 1920, og det varede ikke længe, inden jeg kom i forskellige lokale bestyrelser og udvalg, hvilket gav mod til at fremføre mine meninger i lokale generalforsamlinger.

Min første tur på en talerstol var ved mejeriets årlige generalforsamling, hvor jeg gjorde opmærksom på, at det var uretfærdigt at blive ved at afregne mælken efter flødeprocent, da forsøg havde vist, at skiden mælk gav størst procent sammenlignet med fedtprocent, som der nu blev afregnet efter på enkelte mejerier. Formanden smilede og spurgte, om forsamlingen ønskede afstemning om en ny afregningsmåde, men forsamlingen morede sig højlydt, og der blev ingen afstemning.

Næste år fik jeg støtte af en ung leverandør, Peder Riis, der også havde været på landbrugsskole, og vi fik forslaget på dagsordenen, men det blev først vedtaget på tredje generalforsamling, og da var der ingen, der grinede.

(Ovenstående er fra Svenning S. Svenningsens bog: Tillæg til Ejerslev-Hunnerup sognsbog 1957. Heri fortæller forfatteren, der er født 1890, erindringer især fra sin offentlige virksomhed i sogneråd og menighedsråd gennem mange år og giver udtryk for sine personlige meninger om, hvad der foregik, så læserne får et indblik i de patriarkalske forhold, der dengang kunne råde i en landkommune, set med forfatterens øjne. Bogen kan fås hos forfatteren. Adresse: "Vesterhus", Ejerslev, 7900 Nykøbing M.).

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Mors 1973, side 388-390).